

PM - karaktärsbeskrivning

Uppgiften

Uppgiften går ut på att göra en karaktärsbeskrivning. Ämnet för din analys kan antingen vara Poes *Huset Ushers undergång* eller ett eget valt litterärt verk, alternativt film/tv-serie. Utgå ifrån nedanstående frågor och ta även hjälp av begreppen på baksidan av detta papper.

1. Vem är huvudkaraktären (en eller flera)?
2. Beskriv huvudkaraktärens utseende och förklara vad utseendet avslöjar om personen. Ge exempel!
3. Vilka egenskaper har huvudkaraktären? Förklara med hjälp av exempel!
4. Vad styr huvudkaraktären (känslor, förnuft etc.)? Ge exempel!
5. Påverkar huvudkaraktärens tidigare erfarenhet vad han/hon gör eller säger?
6. Vad har huvudkaraktären för mål eller ambitioner och i så fall vilka?
7. Beskriv och analysera huvudkaraktärens relation till andra? (vänner, fiender, nära relationer, bekanta, släkt, arbetskamrater osv.) Diskutera och ge exempel!
8. Ställs huvudkaraktären inför en konflikt? Hur ska denna lösas?
9. Utvecklas/förändras huvudkaraktären under berättelsens gång? Hur? Ge exempel!

Utförande

1 A4-sida, Times, 1,5 radavstånd, 12 pt.

Kursmål som prövas

Skönlitterära texter, författade av såväl kvinnor som män, inom genrerna prosa, lyrik och dramatik. Litteraturvetenskapligt inriktad analys av stilmedel och berättartekniska grepp. Litteraturvetenskapliga begrepp och verktyg

Betygsmål

E

Eleven kan göra en fördjupad, textnära litterär analys av ett tema, en genre eller ett författarskap. I analysen använder eleven med viss säkerhet litteraturvetenskapliga begrepp och verktyg samt ger stöd för sin tolkning genom belägg från texterna.

C

Eleven kan göra en fördjupad och **utförlig textnära** litterär analys av ett tema, en genre eller ett författarskap. I analysen använder eleven med viss säkerhet litteraturvetenskapliga begrepp och verktyg samt ger stöd för sin tolkning genom **väl valda** belägg från texterna

A

Eleven kan göra en **fördjupad, utförlig, träffsäker och nyanserad textnära** litterär analys av ett tema, en genre eller ett författarskap ur flera perspektiv. I analysen använder eleven med säkerhet

litteraturvetenskapliga begrepp och verktyg samt ger stöd för sin tolkning genom väl valda belägg från texterna.

Kurs- och betygsmål hämtade från Skolverket

Begrepp

Gestalter är personer i berättelser. Gestaltning är hur författaren presenterar och utvecklar dessa personer.

Protagonist är ett annat ord för huvudperson. Detta kan vara den gestalt som vi får lära känna bäst, eller som det är tänkt att vi ska känna mest för. Protagonisten kan också vara den som kämpar för något i berättelsen.

Antagonist är protagonistens motsats. Detta är den person i berättelsen som står för det onda, det negativa eller det självdestruktiva. Antagonisten kan vara en eller flera personer, men den kan också vara en naturkraft. Det kan också vara en del av protagonisten, en mörkare sida.

Direkt gestaltning är när författaren talar om för oss hur personen är och vilka egenskaper den har.

Indirekt gestaltning är när författaren visar oss hur personen är. Vi får läsa mellan raderna för att hitta personens egenskaper. Till exempel genom vad personer säger till varandra, eller vad de gör, eller hur de behandlar varandra, eller hur de ser ut eller klär sig.

Platta gestalter är sådana personer som bara beskrivs med en eller ett par egenskaper. De kan beskrivas som stereotyper.

Runda gestalter är sådana som mer påminner om riktiga människor. Statiska gestalter är likadana genom hela berättelsen. De ändrar sig inte. Dynamiska gestalter är sådana som förändrar sig i berättelsen. De utvecklas.